

Здравствена специјализација

школска 2020/2021

СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА

**ГОДИНЕ
СТУДИЈА**

1

2

3

Здравствена специјализација:

Стоматолошка протетика

Двосеместрална настава у оквиру специјалистичких студија траје

9 месеци и има фонд од најмање 300 часова активне наставе

Наставници

1. Јелена Тодић	todic.j@gmail.com	Професор
2. Драгослав Стаменковић	d.stamenkovic49@gmail.com	Професор
3. Радивоје Радосављевић	rascha016@yahoo.com	Доцент

ЛИТЕРАТУРА

Здравствена специјализација	назив уџбеника	аутори	издавач	библиотека ФМН
Стоматолошка протетика	Основи гнатологије	Даринка Станишић-Синобад	БМГ- Београдско машинско- графичко предузеће 2001.	Доступне
	Основи гнатологије – Практикум	Даринка Станишић Синобад, Слободан Додић	Београд 2003	Доступне
	Стоматолошка протетика- тотална протеза	М. Крстић, А. Петровић, Д. Станишић-Синобад, З. Стошић	Веларта Београд 1998. година	Доступне
	Стоматолошка протетика- парцијалне протезе	Драгослав Стаменковић	Интерпринт 2006. година	Доступне
	Стоматолошка протетика – фиксне надокнаде	Д.М. Трифуновић, Љ. Вујошевић	Европски Центар за Мир и Развој, Београд, 1998.	Доступне
	Стоматолошка протетика – фиксне надокнаде II део	Радловић-Пантелић С.	Универзитет у Београду, 1998.	Доступне
	Стоматолошки материјали	Стаменковић Д. и сарадници	Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 2003	Доступне

Трајање специјализације 36 месеци

Сврха: сврха специјализације из области стоматолошке протетике је стицање знања и вештина лекара у терапији безубих и крезубих пацијената и пацијената са оклузалним дихармонијама.

Циљ: стицање теоријског и практичног знања за потребе превенције, дијагностике и терапије крзубих и безубих стања у пацијента.

Потреба: потреба за оваквим оспособљавањем лекара настала је као последица пораста броја пацијената којима је неопходна протетска санација оклузалног комплекса. Потреба је утемељена и са аспекта развоја нових техника израде протетских надокнада, што захтева даљу едукацију лекара у циљу њиховог примене и пружања квалитетних стоматолошких услуга.

Садржај: програм специјализације из стоматолошке протетике траје 36 месеци. Обухвата теоријска и практична знања из разних области стоматолошке протетике. Програм предвиђа упознавање са стањима крзубости и безубости са свих аспеката у светлу најновијих научних ставова и смерница добре клиничке праксе.

Облици наставе: у оквиру програма специјализације, настава ће бити реализована кроз теоријску (консултативна програмска предавања) и практичну наставу, израду семинарских радова, колоквијуме и завршни испит. Све предвиђене облике наставе кандидат ће похађати под руководством и контролом ментора.

Улоге и обавезе кандидата:

- Узимање упута за кружење у Служби за специјалистичке студије
- Присуство теоријској настави на програму специјализације из области стоматолошке протетике
- Практична настава / практични рад према предвиђеном програму
- Израда семинарских радова и полагање колоквијума
- Полагање завршног испита из специјалистичке области стоматолошке протетике

Улоге и обавезе ментора:

- Усмеравање кандидата током теоријске и практичне наставе, организација консултативне наставе
- Процена стечених теоријских и практичних знања, провера стручних вештина кроз колоквијуме и оцењивање семинарских радова

НАСТАВНИ ПЛАН СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ:

Здравствена специјализација из Стоматолошке протетике траје три године

(36 месеци).

Област здравствене специјализације	Трајање
Болести зуба	1 месец
Пародонтологија и орална медицина	1 месец
Максилофацијална хирургија	1 месец
Орална хирургија	1 месец

Социјална медицина	1 месец
Стоматолошка протетика	7 месеци
Стоматолошка протетика	24 месеца

Програм здравствене специјализације:

План специјалистичких студија

1. Болести зуба (1 месец)

Настава обухвата:

- савремене методе лечења оболелих зуба,
- овладавање неинвазивним техникама припреме зуба за фиксне и мобилне надокнаде,
- оспособљавање за израду конзервативних надоградњи (пулпарни, парапулпарни кочић) .

2. Пародонтологија и орална медицина (1 месец)

Настава обухвата:

- етиологију, патогенезу и терапију пародонталних обољења,
- утицај зубних надокнада на учесталост обољења пародонцијума,
- улога протетског збрињавања у лечењу оболелог пародонцијума.

3. Максилофацијална хирургија (1 месец)

Настава обухвата:

- оспособљавање за дијагностику бенигну и малигну тумора,
- оспособљавање за дијагностику инфекција орофацијалне регије,
- оспособљавање за дијагностику и ефикасно деловање у случајевима ургентних стања и повреда у максилофацијалној регији,
- овладавање техником протетског збрињавања урођених и стечених дефеката у пределу лица и вилица.

4. Орална хирургија (1 месец)

Настава обухвата:

- извођење локалне и спроводне анестезије у максилофацијалној регији,
- методе вађења зуба,

- хируршко лечење акутних и хроничних дентогених инфекција,
- препротетска хируршка припрема у максилофацијалној регији,
- поступке у случају ургентних стања у стоматолошкој ординацији.

5. Социјална медицина (1 месец)

Настава обухвата:

- организацију стоматолошке службе,
- планирање и програмирање здравствене и стоматолошке заштите,
- законодавство у здравственој делатности,
- одабрана поглавља здравствене статистике и здравствене економике

6. Стоматолошка протетика (7 месеци)

Стаж из Стоматолошке протетике у трајању од 7 месеци обавља се на Стоматолошком факултету или стоматолошким одсецима медицинских факултета, или у здравственим установама које испуњавају услове. Овај стаж се обавља по плану и програму који се примењује и на факултету.

7. Стоматолошка протетика (24 месеци) Стаж из Стоматолошке протетике у трајању од 24 месеца обавља се на Стоматолошком факултету или стоматолошким одсецима медицинских факултета, или у здравственим установама које испуњавају услове. У току теоријске и практичне наставе, односно практичног стручног рада из стоматолошке протетике, специјализант стиче знања и овладава вештинама из следећих области:

- Гнатологија
- Фиксне зубне надокнаде
- Парцијална протеза
- Тотална протеза
- Материјали у стоматолошкој протетици.

I Гнатологија

Из области Гнатологија специјализант треба да савлада: анатомију и физиологију ТМ зглоба, анатомију природне оклузије, физиологију покрета доње вилице, методе изналагања и регистравања одређених положаја и покрета доње вилице, да упозна артикулаторе и могућности симулирања виличних кретања и упозна се са савременим ставовима у реконструкцији оклузије фиксним, фиксно-мобилним и мобилним надокнадама, како би се оспособио за: брзу и ефикасну анализу постојеће оклузије,

изналажење и регистровање централног положаја доње вилице, усклађивање постојеће оклузије брушењем у устима пацијента, рад са образним луком, рад са артикулатором средњих вредности и полуподесивим артикулатором, анализу постојеће оклузије на моделима у артикулатору, планирање врсте и обима реконструкције оклузије на моделима у артикулатору, усклађивање оклузије на готовим надокнадама са кретњама доње вилице (реоклудација у устима пацијента).

II Фиксне зубне надокнаде

Из области Фиксне зубне надокнаде специјализант се оспособљава:

- да на основу медицинских индикација донесе одлуку о потреби израде фиксне надокнаде,
- да установи случајеве у којима се фиксна надокнада привремено или трајно не сме уградити,
- да на пацијенту и на студијским моделима у артикулатору анализира затечену оклузију и на основу тога донесе одлуку о потреби чувања односа (уклапање надокнаде у постојеће оклузалне односе) будућом надокнадом или о потреби промене односа; да при томе користи образни лук за преношење модела у артикулатор,
- да открије дисфункције и преузме мере за излечење,
- да оцени способност потпорних ткива да носе фиксну надокнаду за дуже време; да прогнозира исход терапије и трајност терапијског ефекта постигнутог уграђеном фиксном надокнадом на основу животног доба пацијента, склоности ка обољењима, занимања пацијента и стања оралне хигијене,
- да установи потребу за препротетском конзервативном, пародонтолошком, ортодонтском или хируршком припремом,
- да рационално припреми (препарира) стубне зубе за све врсте фиксних надокнада,
- да преузме мере у циљу заштите осетљивости зубних и околних ткива, да обради дентинску рану и изради привремену фиксну надокнаду, примењујући све познате поступке,
- да се определи за поступак узимања отиска и да одабере одговарајуће отисне материјале,
- да овлада клиничким и лабораторијским поступцима за израду: инлеја, једноставних круница и мостова, сложених већих узглобљених мостова и конструкција, керамичких круница, металокерамичких надокнада, наменских фиксних надокнада, надокнада на депулпираним зубима и фиксних надокнада на имплантатима. При томе да рационално користи све клиничке и лабораторијске уређаје, да изврши рационалан избор материјала (посебно градивних) и да даје прецизна упутства лабораторији за начин примене и обраде,

- да при реконструкцији оклузије користи сплентове, нагрисне гребенове, нагрисне протезе и привремене фиксне надокнаде и да сталном фиксном надокнадом сачува успостављене односе, – да оцени вредност урађених фиксних надокнада и да пре цементирања изврши све потребне корекције, а након тога да на најповољнији начин веже фиксну надокнаду за стубне зубе,
- да донесе одлуку о потреби и могућности уградње имплантата и изради одговарајућу фиксну надокнаду на уграђеном имплантату,
- да открије узроке брзог пропадања фиксних надокнада
- да открије евентуална штетна деловања материјала из фиксних надокнада на локална ткива и организам.

III Парцијалне протезе

Из области Парцијалне протезе оспособљава се:

- да на основу доброг познавања морфолошких и функционалних промена које прате губитак једног или више зуба донесе одлуку о потреби израде парцијалне протезе,
- да на основу типа крезубости, топографских и других односа преосталих зуба и безубих поља начини план конструкције парцијалне протезе, а да при томе добро познаје делове парцијалне протезе и њихову улогу,
- да процени способност преосталих зуба и виличних гребена да носе парцијалну протезу и у складу с тим рационално планира дистрибуцију оптерећења,
- да на пацијенту и на моделима у паралелометру анализира затечене положаје и односе преосталих зуба и безубих поља и на основу тога донесе одлуку о најрационалнијој припреми зуба за прихватање парцијалне протезе (формирање водећих равни и ретенционих поља, лежишта за елементе за стабилизацију и дентални пренос притиска жвакања),
- да на пацијенту и на моделима у артикулатору анализира затечену оклузију и планира тип оклузије који ће се успоставити надокнадом зависно од броја и распореда преосталих зуба,
- да на основу доброг познавања ретенционих система (кукице, двоструке круне, атачмени) одабере најповољнији за сваког пацијента,
- да овлада клиничким и лабораторијским поступцима за израду; плочасте парцијалне протезе, парцијалне скелетиране протезе и супраденталне протезе; при томе да рационално користи све клиничке и лабораторијске уређаје, да изврши рационални избор материјала и да да прецизна упутства лабораторији за начин примене и обраде,
- да се определи за најприкладнији поступак узимања отиска и одабере одговарајуће отисне материјале и кашике,

- да оцени вредност урађене протезе и да изврши све потребне корекције пре предаје протезе пацијенту,
- да планира контроле у току адаптације пацијента на протезу, а после тога контроле и подлагања.

IV Тотална протеза

Из области Тотална протеза специјализант се оспособљава да на основу анамнезе, клиничког прегледа и рендгенолошког налаза процени:

- стање потпорних ткива у горњој и доњој вилици, стање ТМ зглобова и опште стање здравља пацијента, те да утврди промене на виличним костима, оралној слузокожи и изгледу доњег дела лица настале након губитка природних зуба,

- да установи промене у односу вилица,
- да открије промене у одвијању основних функција орофацијалног система (жвакање, гутање, говор),
- да установи потребу за протетском конзервативном или хируршком припремом,
- да донесе одлуку о задржавању последњих преосталих зуба (коренова) и евентуалној протетској терапији,
- да изврши анализу скелетног односа вилица, да донесе одлуку о врсти и обиму оклузалне реконструкције,
- да овлада клиничким и лабораторијским поступцима за израду класичних тоталних, имедијатних и супраденталних тоталних протеза,
- да рационално користи потребне уређаје у ординацији и лабораторији и изврши рационалан избор материјала за израду будућих надокнада,
- да одабере најприкладнији поступак узимања функционалног отиска,
- да утврди оптимални однос вилица и региструје одређени положај доње вилице,
- да користи образни лук при преношењу модела у артикулатор,
- да овлада принципима планирања и креирања вештачке оклузије код пацијената са различитим скелетним односом вилица,
- да користи артикулатор при формирању и завршном усклађивању вештачке оклузије,
- да уочи и благовремено уклони грешке у оклузији готових протеза,
- да обучи пацијента начину коришћења тоталних протеза и очувања здравља потпорних ткива, – да упозна специфичности терапије безубих пацијената старијег доба,

– да овлада поступцима за одржавање постигнутих терапијских ефеката (коректуре, репаратуре, подлагања),

– да донесе одлуку о потреби и могућности уградње имплантата и изради одговарајућу мобилну надокнаду на уграђеним имплантатима.

V Материјали у стоматолошкој протетици

Из области Стоматолошки материјали специјализант се информише о врсти, својствима и начину употребе: а) отисних материјала, б) градивних стоматолошких материјала (вештачке смоле, легуре, керамика), в) материјала за израду радних модела и модела надокнада.

Теоријска настава:

Теоријска настава на специјализацији из области стоматолошке протетике обухвата следеће тематске јединице:

Фиксна протетика

1. Дефиниција фиксних надокнада, индикације и контраиндикације
2. Анамнеза, клинички преглед, претпротетска припрема у изради фиксних надокнада, план терапије
3. Употреба артикулатора и концепти окузије у изради фиксних протетских надонадана
4. Принципи препарације зуба у израду фиксних надокнада
5. Заштита брушених зуба (хемијска заштита и привремене круне)
6. Отисци у фиксној протетици (технике отискивања и одабир материјала)
7. Збрињавање депулписаних зуба (ливена надоградња и конфекцијски кочићи)
8. Металокераничке надокнаде-индикације и контраиндикације, предности и недостаци металокерамичких система
9. Керамичке надокнаде-индикације и контраиндикације, предности и недостаци савремених керамичких надокнада
10. Мостови-индикације и контраиндикације у изради мостова, подела мостова,, биомеханичке карактеристике
11. Планирање мостова и клинички поступци у изради
12. Планирање и израда мостова на непаралелним зубима носачима- полуфиксни мостови
13. Наменске фиксне надокнаде-примена у склопу фиксних надокнада и комбинација фиксних и мобилних протетских надокнада
14. Механичка и електрохемијска постојаност фиксних надокнада
15. Цементирање фиксних надокнада (материјали и принципи цементирања) и уклањање старих фиксних надокнада

Гнатологија

1. Анатомске и функционалне специфичности орофацијалног система
2. Физиолошка регулација виличних кретњи
3. Анатомске детерминанте виличних кретњи
4. Кретње доње вилице, класификација
5. Референтни положаји доње вилице
6. Артикулатори, намена, подела
7. Преношење модела вилица у артикулатор
8. Симулација ексцентричних кретњи доње вилице у полуподесивим и високоподесивим артикулаторима
9. Физиолошки оптимална оклузија
10. Нефизиолошка оклузија
11. Концепт узајамно штићене оклузије
12. Концепт билатерално уравнотежене оклузије
13. Оклузална терапија, модалитети реверзибилна оклузална терапија
14. Оклузална терапија, модалитети ирреверзибилна оклузална терапија
15. Краниомандибуларне дисфункције

Парцијална протеза

1. Последице губитка зуба на стоматогнатни систем
2. Класификације крезубости
3. Биолошке основе парцијалне протезе, подела парцијалних протезе
4. Анамнеза и клинички преглед крезубог пацијента
5. Препротетска припрема крезубог пацијента
6. Индикације и контраиндикације за израду парцијалне скелетиране протезе
7. Елементи парцијалне скелетиране протезе,
8. Планирање парцијалне скелетиране протезе, биостатика парцијалне скелетиране протезе
9. Дентални паралелометар
10. Артикулатори у изради парцијалних протеза
11. Парцијалне скелетиране протезе са атечменима,
12. Парцијалне скелетиране протезе са двоструким крунама
13. Други облици парцијалних скелетираних протеза
14. Клинички и лабораторијски поступци у збрињавању крезубих пацијената мобилним надокнадама
15. Контролни прегледи, коректуре, репаратуре и подлагања парцијалних протеза

Тотална протеза

1. Дефиниција тоталне зубне протезе, значај стоматопротетске рехабилитације безубих пацијената
2. Индикације и контраиндикације за израду тоталне протезе
3. Промена оралних ткива као последица губитка зуба

4. Анатомија и хистологија мукоосеалног фундамента
5. Анамнеза и клинички преглед безубог пацијента
6. Препротетска припрема безубог пацијента
7. Принципи и биолошки аспекти отисака безубих вилица, поступак израде анатомског и функционалног отиска
8. Одређивање међувилићних односа
9. Артикулатори у изради тоталних протеза
10. Избор и одређивање положаја вештачких зуба код различитих скелетних класа
11. Проба воштаних модела тоталних протеза
12. Принципи уравнотежене оклузије
13. Ретенција и стабилизација тоталних протеза
14. Предаја тоталних протеза пацијенту и одржавање терапијских ефеката
15. Посебни облици тоталних протеза (имедијатне, супраденталне и ТП ојачане металном базом)

Стоматолошки материјали

1. Увод у стоматолошке материјале, ISO стандарди
2. Физичка својства стоматолошких материјала
3. Хемијске карактеристике стоматолошких материјала, реакције везивања
4. Хемијска својства легура, еластомера и денталних керамичких материјала
5. Биокомпатибилност стоматолошких материјала
6. Цементи (цинк-фосфатни, поликарбоксилатни, цинк-оксид еугенол цемент)
7. Глас-јономер цементи (састав, основна својства, подела)
8. Дентални амалгами (састав, својства, биокомпатибилност)
9. Композити (састав, подела, физичка својства)
10. Материјали за привремено затварање кавитета (подела, састав, основне карактеристике)
11. Отисни материјали (хидроколоиди, термопластичне масе, еластомери)
12. Дентални воскови, материјали за израду радних модела, ватросталне масе
13. Денталне легуре (врсте, састав, својства)
14. Дентални керамички материјали (састав, карактеристике, подела)
15. Материјали за обраду и полирање

Тематске јединице ће бити распоређене у 5 области које ће кандидат полагати кроз 5 колоквијума.

Колоквијумиз следећих области:

- 1) Гнатологија
- 2) Фиксне зубне надокнаде
- 3) Парцијална протеза
- 4) Тотална протеза
- 5) Материјали у стоматолошкој протетици

Термини за полагање колоквијума

Термин	Сваки задњи понедељак у месецу
Испитивач	Проф. др Јелена Тодић
	Проф. др Драгослав Стаменковић

Практична настава

Практична настава из области стоматолошке протетике биће организована током 31 месеца и обухватиће 5 обавезних подручја рада и следеће вештине:

Област рада	Вештине
ГНАТОЛОГИЈА	анализа оклузије у устима пацијената /10П, 5 ИС анализа оклузије на моделима у артикулатору и планирање одговарајуће терапије / 5ИС 2) преношење модела у артикулатор уз коришћење образног лука / 5 ИС, 10 П, 10 У подешавање зглобног и инцизалног вођења на полуподесивим артикулатору уз помоћ позиционог регистрата / 3П, 2 У, 1 ИС изналажење и регистровање централног положаја доње вилице уз помоћ њених латералних покрета (регистровање готског лука /1 П моделовање оклузалног рељефа према гнатолошким принципима на моделима за студије у артикулатору /5 ИС, 5 П планирање и формирање централних оклузалних контаката на моделима за студије у артикулатору /10 ИС, 10 П усклађивање оклузалних контаката у артикулатору /10 ИС, 10 П
ФИКСНА ПРОТЕТИКА	анализа стечене оклузије на моделима вилица у полуподесивом артикулатору и планирање одговарајуће терапије /2 П, 2 ИС ливене надградње /8 ИС, 8 У ливене круне /10 ИС керамичке круне /2 ИС, металокерамичке круне /10 ИС, 4У сложене (наменске) фиксне надокнаде са атачменима, уграђеном или фрезованомпречком /10ИС, 4 У фиксне надокнаде на имплантатима /1 П
ПАРЦИЈАЛНА ПРОТЕЗА	плочасте парцијалне протезе /3 ИС плочаста парцијална протеза са атачменима или двоструким крунама /1 У скелетирана парцијална протеза /5 ИС планирање скелетиране протезе на моделима за студије у паралелометру /10 П, 5 ИС
ТОТАЛНА ПРОТЕЗА	тоталне протезе /10 ИС тоталне протезе код пацијената са другом скелетном класом /3 ИС, 2У тоталне протезе код пацијената са трећом скелетном класом /5 ИС, 2 У постављање вештачких зуба /2 П усклађивање оклузије на готовим протезама у артикулатору / 2 П усклађивање оклузије на готовим протезама у устима пацијента /8 ИС, 8 У имедијатна тотална протеза /2 ИС, 2 У супрадентална тотална протеза /1 У мобилне надокнаде на имплантима /1 У
СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ	Практична настава везана за изучавање стоматолошких материјала, изводи се у оквиру програма постојећих протетских дисциплина.

--	--

П-посматра; ИС-изводи самостално; У-учествује;

Кандидат је у обавези да за сваку област рада коју прође добије потписе као доказ да је практична настава из одређене области изведена. Кандидат може добити потпис од наставника на специјализацији из стоматолошке протетикеуколико је испунио најмање 80% обавеза из одређене области рада:

Проходност: специјализација из области стоматолошке протетике подразумева рад појединца, али у извесним ситуацијама протетско збрињавање захтева мултидисциплинарни приступ. Стоматолошка протетика промовише свеобухватно размишљање у дијагностици и терапији крезубих и безубих пацијената.

Исход: похађањем програма специјализације из области стоматолошке протетике кандидат се оспособљава за:

- Самосталну израду фиксних стоматолошких радова
- Самосталну израду тоталних протеза
- Самосталну израду парцијалних протеза
- Терапију патолошке оклузије
- Дијагностику и терапију дисфункција орофацијалног система
- Употребу савремених стоматолошких материјала сходно индикационом подручју

Стечено звање: Специјалиста стоматолошке протетике

НАЧИН ПОЛАГАЊА СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ ИСПИТА:

- I.** Услов за полагање завршног дела испита су претходно положених5 колоквијума. Пре усменог дела сваког колоквијума кандидат, брани семинарски рад из једне од области обухваћених колоквијумом. Усмени део колоквијума се састоји из 3 питања из области колоквијума која се извлаче пред почетак полагања колоквијума. Колоквијуми се полажу код једног од предметних наставника:

1. Проф.др Јелена Тодић

Да би специјализант изашао на полагање испита мора да:

1. положи предвиђене колоквијуме
2. оверен извештај ментора о завршеном програму (попуњену књижицу каталога знања и вештина)

Специјалистички испит се састоји из:

1) Теста- 20 питања из свих области Стоматолошке протетике. Специјализант мора тачно одговорити више од 60% питања (12 тачних одговора) у тесту да би био оцењен позитивно. Тест је елиминациони и услов је наставак специјалистичког испита.

2) Практични део испита- полаже се најкасније на дан полагања усменог испита. Практични испит подразумева да специјализант уради анамнезу, обави клинички преглед пацијента, интерпретира налаз, пацијенту постави дијагнозу (диференцијалну дијагнозу) предложи и спроведе одређени терапијски поступак. Специјализант је у обавези да уради 4 терапијске процедуре које се оцењују од 0-10 поена. Специјализант мора имати више од 50% поена на практичном делу испита (минимум 21 поен) да би положио практични део испита. Практични део испита је елиминациони и услов је наставак специјалистичког испита.

3) Усмени испит полаже се пред испитном комисијом, специјализант извлачи 5 питања (која се вреднују од 0-8 поена). Специјализант мора имати више од 50% поена на усменом делу испита (минимум 21 поен) да положио усмени део испита.

Здравствена специјализација	МАКСИМАЛНО ПОЕНА			
	Завршни тест	Практични испит	Усмени испит	Σ
Стоматолошка протетика	20	40	40	100

Завршна оцена се формира на следећи начин:

Да би специјализант изашао на полагање испита мора да положи све предвиђене семинаре и колонијуме.

Да би специјализант положио тест мора да оствари минимум 12 поена на тесту.

Да би специјализант положио испит мора да оствари минимум 51 поена на испиту.

број освојених поена	оцена
0-50	није положио
51 - 70	добар
71 - 90	врло добар

Питања за специјалистички испит**ФИКСНА ПРОТЕТИКА**

1. Постојаност фиксних надокнада.
2. Индикације и контраиндикације за израду фиксних надокнада
3. Отисак за фиксне надокнаде.
4. Израда фиксних надокнада на депулписаним зубима.
5. Основи оклузије у изради фиксних надокнада.
6. Развој и дефиниција фиксних надокнада.
7. Дијагноза, препротетска припрема и план терапије.
8. Принципи препарације зуба за фиксне надокнаде.
9. Мостови.
10. Привремене фиксне надокнаде.
11. Примена образног лука и артикулатора у изради фиксних надокнада.
12. Металокерамичке крунице и мостови.
13. Боја-основне карактеристике, одређивање боје зуба
14. Наменске фиксне надокнаде
15. Пуна ливена, ливена фасетирана и делимичне крунице
16. Везивање фиксних надокнада за зубе носаче
17. Уклањање и замена фиксних надокнада
18. Оптерећеност потпорног апарата зуба фиксним надокнадама.
19. Израда фиксних надокнада на непаралелним носачима.
20. Керамичке крунице и мостови

СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ

1. Материјали за израду модела надокнада
2. Еластични отисни материјали-еластомери
3. Керамички материјали.
4. Легуре за метал-керамику
5. Материјали за израду радних модела
6. Легуре за израду скелета парцијалне протезе
7. Сребро-Паладијум легуре
8. Ватросталне масе
9. Средства за заливање и прекривање
10. Полирање надокнада
11. Акрилати за базу протезе
12. Легуре злата.
13. Поступци полимеризације акрилата

14. Поступци глазирања керамичких надокнада
15. Нееластични отисни материјали
16. Еластични отисни материјали-хидроколоиди
17. Термичка обрада одливка
18. Цементи

ТОТАЛНА ПРОТЕЗА

1. Значај најужег говорног простора и антериорног говорног положаја мандибуле у реконструкцији оклузије
2. Изналажење оптималне висине загрижаја у терапији безубих пацијената
3. Избор и одређивање положаја предњих зуба у терапији безубих пацијената статички аспекти положаја предњих вештачких зуба
4. Пранирање вештачког оклузионог комплекса код пацијената са II и III скелетном класом.
5. Изналажење централног положаја мандибуле у терапији безубих пацијената, значај, методе регистравања
6. Могућност дистрибуције оптерећења потпорних ткива безубих вилица.
7. Принципи и биолошки аспекти функционалног отиска безубих вилица
8. Специфичности потпорних ткива у горњој и доњој безубој вилици
9. Редукција резидуалних алвеоларних гребенова, етиопатогенеза, специфичности ресорптивних процеса у горњој и доњој вилици, последице, могућности превентивног и терапијског деловања
10. Проба модела тоталних протеза, значај, анализа могућих грешака у оклузији
11. Основни принципи при планирању бочног зубног низа при изради тоталних протеза.
12. Концепт уравнотежене оклузије код носиоца тоталних протеза
13. Реоклудација тоталних протеза, методе, инструменти, поступци
14. Грешке у одређивању међувиличних односа
15. Биолошки принципи и принципи статике при планирању вештачког оклузионог комплекса
16. Препротетска припрема безубих уста
17. Одређивање међувиличних односа
18. Предаја тоталних протеза, провера ретенције, стабилности протеза, анализа оклузије, период адаптације
19. Значај зглобног вођења у реконструкцији оклузије тоталним протезама
20. Положај оклузионе равни у носиоца тоталних протеза, изналажење, значај са аспекта функције и статике
21. Последице грешака у регистравању централног положаја мандибуле код безубих пацијената
22. Висина загрижаја и интероклузални простор
23. Имедијатна тотална протеза

ГНАТОЛОГИЈА

1. Планирање оклузалних односа у реконструкцији оклузије мобилним накокнадама
2. Морфолошка и функцијска обележја физиолошки оптималне оклузије
3. Контакти антагониста у интеркуспалном положају мандибуле, дистрибуција контаката, типови контактеног односа код природних и вештачких зубика
4. Анатомске детерминанте пропулзионе кретње мандибуле, односи антагониста у пропулзији код природних и вештачких зубика
5. Зглобно вођење, методе регистровања и подешавање у артикулатору
6. Могућности и недостаци артикулатора средњих вредности
7. Оклузиона равна код природних и вештачких зубика, дефиниција, функцијски значај, изналажење оклузионих равни при реконструкцији оклузије
8. Функцијска анализа постојеће оклузије, поступци, методе, значај
9. Потпорни апарат зуба и његов значај у функционисању орофацијалног система.
10. Мишићи орофацијалне регије
11. Инцизални систем подесивих артикулатора, саставни делови, техничка решења, могућности подешавања
12. Фактори који одређују пут мандибуле у латерооклузију, оклузални односи у том положају код природних и вештачких зубика
13. Положај физиолошког мировања мандибуле, дефиниција, методе изналажења, стабилност положаја физиолошког мировања, значај у протетској терапији
14. Кретње доње вилице, детерминанте мандибуларних кретњи, врсте покрета методе регистровања и значај добијених регистрата у реконструкцији оклузије
15. Преношење модела вилица у артикулатор, методе, грешке и последице погрешног преношења.
16. Артикулатори, дефиниција, подела, значај
17. Регистровање централног и ексцентричних положаја мандибуле и значај позиционих регистрата у реконструкцији оклузије.
18. Централни положај мандибуле, дефиниција, методе изналажења, значај у дијагностици и протетској терапији
19. Интеркуспални положај доње вилице, дефиниција, карактеристике, изналажење, регистровање, значај у протетској терапији
20. Краниомандибуларна зглобна веза, анатомске и функцијске специфичности, кретње у виличном зглобу, значај зглобног вођења у реконструкцији оклузије
21. Могућности и недостаци шарнирских инструмената-оклудатора
22. Подешавање зглобних и инцизалних водича у полуподесивим артикулаторима
23. Оклузална морфологија гризних површина бочних зуба и њен функцијски значај
24. Зглобни систем подесивих артикулатора, саставни делови, техничка решења, могућности подешавања
25. Планирање оклузалних односа у реконструкцији оклузије фиксним надокнадама

ПАРЦИЈАЛНЕ ПРОТЕЗЕ

1. Стабилизација парцијалне скелетиране протезе
2. Атечмени-подела, индикације

3. Репаратуре и подлагање парцијалне протезе
4. Ретенција парцијалне скелетиране протезе
5. Атечмени и двоструке круне у саставу парцијалне протезе
6. Двоструке круне-подела, индикације
7. Планирање парцијалне скелетиране протезе са комбинованим седлима
8. Анализа модела за студије у терапији крезубости парцијалним протезама
9. Терапија субтоталне крезубости
10. Принципи ретенције парцијалне протезе
11. Ретенција и стабилизација парцијалне плочасте протезе
12. Примена паралелометра у планирању и изради парцијалних протеза
13. Припрема преосталих зуба за прихватање елемената парцијалне протезе
14. Имедијатне парцијалне протезе
15. Планирање парцијалне скелетиране протезе са уметнутим седлима
16. Отисак вилице са скраћеним зубним низом
17. Индикације за израду парцијалне протезе
18. Процена стања потпорних ткива крезубе вилице
19. Крезубост и промене (морфолошке и функционале) у стоматогнатом систему
20. Планирање парцијалне плочасте протезе
21. Планирање парцијалне скелетиране протезе са слободним седлима
22. Терапија поремећених оклузалних и међувеличних односа код крезубих пацијената
23. Етиопатогенеза и протетска терапија абрадираног зубика
24. Реконструкција међувеличних односа код крезубих пацијената парцијалном протезом
25. Промене на крезубим вилицама услед губитка зуба
26. Класификација парцијалних протеза
27. Отисак крезубе вилице за парцијалну протезу
28. Улога великих и малих спојница код парцијалних скелетираних протеза
29. Препротетска припрема уста и зуба за израду парцијалне протезе